Published December 15, 2013 Klapalekiana, **49**: 227–228, 2013
ISSN 1210-6100

Acritus komai – nový druh mrcinára pre Českú republiku (Coleoptera: Histeridae)

Acritus komai – a new species of clown beetle for the Czech Republic (Coleoptera: Histeridae)

Tomáš LACKNER

Department of Forest Protection and Entomology, Faculty of Forestry and Wood Sciences, Czech University of Life Sciences Prague, Kamýcká 1176, CZ-165 21 Praha 6-Suchdol, Czech Republic; email: tomaslackner@me.com

Faunistics, Coleoptera, Histeridae, *Acritus komai*, new record, Czech Republic, Central Europe

Abstract. *Acritus* (*Acritus*) *komai* Lewis, 1879 is reported from the Czech Republic for the first time. The main morphological differences between the similar species *A.* (*A.*) *nigricornis* (Hoffmann, 1803) and *A.* (*A.*) *komai* are given and illustrated.

Acritus komai Lewis, 1879 je kozmopolitný druh mikro-histerida, ktorý sa po svete šíri pravdepodobne ľudskou činnosťou. Pravdepodobne pre svoje malé rozmery a podobnosť s druhom *A. nigricornis* (Hoffmann, 1803) sa však ľahko a často prehliada. V južnej Európe sa bežne vyskytuje v antropogénnych podmienkach na miestach ako sú kopy hnoja, posekaná tráva, seno, králičie búdky, hydinárne a pod., odkiaľ sa môže šíriť aj do voľnej prírody (Y. Gomy, osobná korešpondencia).

Od iného veľmi podobného druhu – *A. nigricornis*, ho môžeme odlíšiť hlavne vďaka bočnej ryhe na zadohrudi (lateral metaventral stria). Tá je pri druhu *A. nigricornis* úplná a zahnutá poza mesokoxu (dosahujúca mesepimeron) (obr. 1), zatiaľ čo u druhu *A. komai* je priama a apikálne skrátená (obr. 2). Tieto dva mikroskopické druhy sa odlišujú aj hrúbkou bodkovania na bočnom disku zadohrude alebo odlišným zahnutím rýh na predohrudi, no vyššie uvedený znak (ryha na zadohrudi), je pre odlíšenie oboch druhov najspoľahlivejší.

Acritus komai bol pôvodne popísaný z Japonska a zatiaľ je známy z Ázie (Čína, India, Indonézia, Mariánske ostrovy, Nepál, Srí Lanka, Spojené Arabské Emiráty a Vietnam), Pacifickej oblasti (Havajské súostrovie a Šalamúnove ostrovy), Afriky (Južná Afrika (Natal), Maroko, súostrovie Maskarén (ostrovy Maurícius a Réunion), Pobrežie Slonoviny a Tunisko), Severnej Ameriky (Kanada (Alberta), Mexiko a západ USA (južná Kalifornia, Oregon)) a Južnej Ameriky (Paraguay). Z Európy je známy z nasledujúcich krajín: Francúzsko, Grécko, Nemecko, Španielsko, Taliansko a Ukrajina (polostrov Krym) (Gomy 2001, Mazur 2011). Nedávne záznamy výskytu sú aj zo Slovinska (Vienna et al. 2008).

Študovaný materiál druhu *Acritus* (*Acritus*) *komai* Lewis, 1879: Moravia mer.: Drnholec (7164), 26.VII.2003, 1 ex., v kope hnijúcich obiliek (zŕnia) na brehu rybníka v Drnholeckom luhu spoločne s viacerými exemplármi druhu *Acritus* (*A.*) *nigricornis*, J. Vávra (Ostrava) leg., det. et coll.; CHKO Bílé Karpaty, Hrubá Vrbka (7170b), 30.X.2009, 1 ex., v kope hnijúcich obiliek (zŕnia) na okraji obce, O. Konvička leg., P. Vienna det., T. Lackner revid., coll. O. Konvička (Zlín). Lokalita Hrubá Vrbka sa nachádza v blízkosti hraníc so Slovenskou

republikou, a preto je nález tohto druhu na Slovensku nanajvýš pravdepodobný. Nový druh pre Českú republiku.

POĎAKOVANIE. Ďakujem O. Konvičkovi (Zlín, Česká republika) za zapožičanie exemplára *A. komai* na štúdium, ako aj P. Viennovi (Benátky, Taliansko) za determináciu a Y. Gomymu (Nevers, Francúzsko) za cenné poznámky o odlíšení oboch druhov a o bionómii druhu *A. komai*. Zvláštne poďakovanie patrí mojej žene Pepine za prekreslenie obrázkov v programe Adobe Illustrator, jazykovú korekciu a Jiřímu Vávrovi (Ostrava) za cenné poznámky a recenziu manuskriptu.

LITERATÚRA

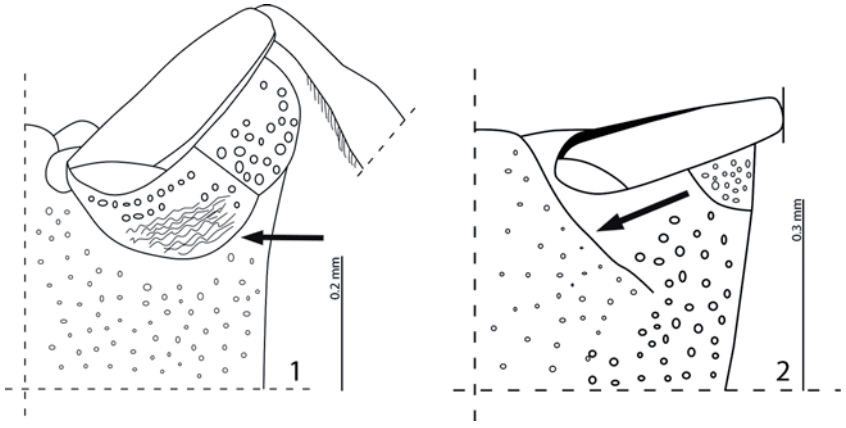
GOMY Y. 2001: Deux Acritus Le Conte nouveaux de la faune néotropicale (Coleoptera, Histeridae). *Bulletin Mensuel de la Société Linnéenne de Lyon* **70**: 234–236.

MAZUR S. 2011: *A concise catalogue of the Histeridae (Insecta: Coleoptera)*. Warsaw University of Life Sciences, Warszawa, 332 pp.

VIENNA P., BRELIH S. & PIRNAT A. 2008: Gradivo za favno hroščev (Coleoptera) Slovenije. 3. prispevek. Polyphaga: Staphyliniformia: Histeroidea. Material for the Beetle Fauna (Coleoptera) of Slovenia. 3rd contribution. Polyphaga: Staphyliniformia: Histeroidea. *Scopolia* **63**: 1–125 (in Slovenian and English).

SUMMARY

The cosmopolitan species *Acritus komai* Lewis, 1879 (for the current known distribution see Gomy 2001, Mazur 2011 and Vienna et al. 2008) is reported for the first time from the Czech Republic. This species can generally be found in anthropogenic settings, from where it can spread into the wild (Y. Gomy, pers. comm.). *Acritus komai* can be differentiated from the very similar species, A. *nigricornis* (Hoffmann, 1803) chiefly on the shape of the lateral metaventral stria: in *A. komai* it runs straight and does not reach the mesepimeron (anepisternum) (Fig. 2) whereas in *A. nigricornis* it is abruptly bent and curved backwards where it reaches the mesepimeron (Fig. 1).

Obr. 1–2. Bočná ryha na zadohrudi, ventrálny pohľad: 1 – *Acritus nigricornis* (Hoffmann, 1803), 2 – *A. komai* Lewis, 1879.

Figs 1–2. Lateral metaventral stria in ventral view: 1 – *Acritus nigricornis* (Hoffmann, 1803), 2 – *A. komai* Lewis, 1879.